

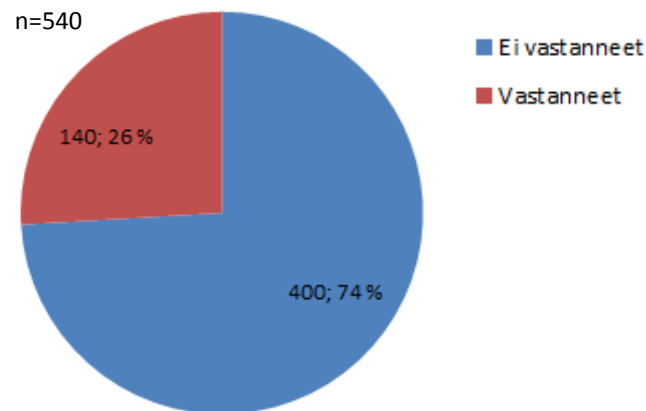
Yritysten yhteistyön kehittäminen: nykytilatutkimus

Kesä-syyskuu 2017

- Johda tiedolla

Tutkimuksen perustiedot

- Tiedonkeruujakso 1.6.-10.9.2017.
- Tutkimuksessa tavoiteltiin yrittäjiä Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien alueilta.
- Sähköinen kyselylinkki lähetettiin sähköpostitse kaiken kaikkiaan 214 osoitteeseen, joista viestin avasi 112. Yrittäjiä tavoiteltiin tämän lisäksi puhelimitse, postitse ja yritysten luona vierailien. Lisäksi kyselylinkki oli saatavilla hankkeeseen osallistuvien kuntien verkkosivuilla.
- Tiedonkeruujakson aikana lähestyttiin yhteensä 540 yritystä, joista kyselyyn vastasi 140.

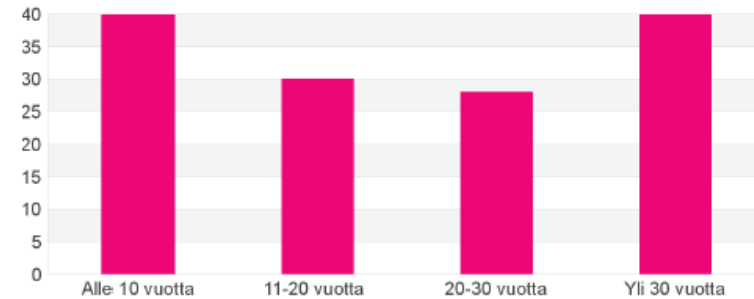

Vastanneiden yritysten luokittelu

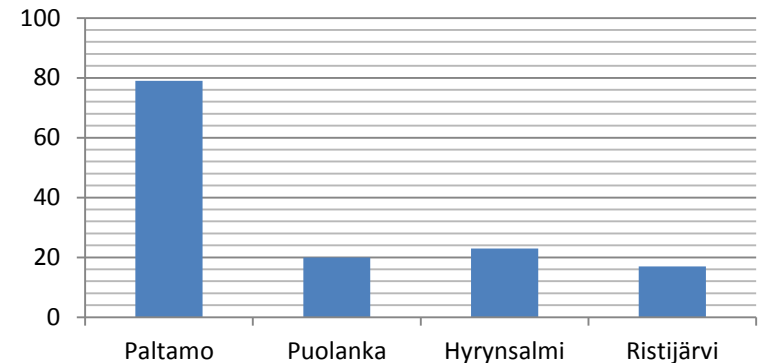
- Kyselyn avulla tavoitettiin erityisesti jo pitkään toimineita yrityksiä. Yli 10 vuotta toimineita oli 70,5% kaikista vastaajista, joista yli kolmannes on toiminut jo yli 30 vuotta.
- Yli puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä toimii Paltamossa.

Yrityksen ikä

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Alle 10 vuotta	40 (28.8%)
11-20 vuotta	30 (21.6%)
20-30 vuotta	28 (20.1%)
Yli 30 vuotta	40 (28.8%)

Vastaajat kunnittain

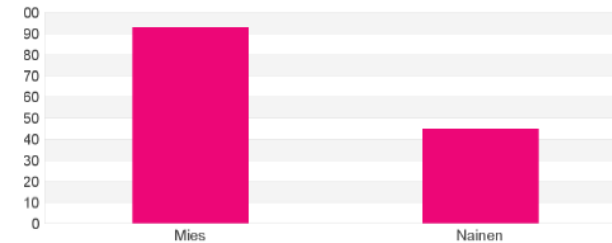

Vastanneiden yritysten luokittelu

- Vastaajien sukupuolijakauma vastaa Suomen keskiarvoista yrittäjien sukupuolijakaumaa (kyselyyn vastanneista miehiä 66,9% ja naisia 32,4% ja maan keskiarvo 66,5%/33,5%).
- Vastaajien ikäryhmät jakoutuivat tasaisesti yli 30-vuotiaisiin, sillä ainoastaan 3,6% oli iältään alle 30-vuotias. Yli puolet (52,5%) vastaajista oli iältään yli 50-vuotias. Vastanneiden yrittäjien ikäjakauma painottuu hieman vanhempiin, kuin maan keskiarvot.

Vastaajien sukupuoli

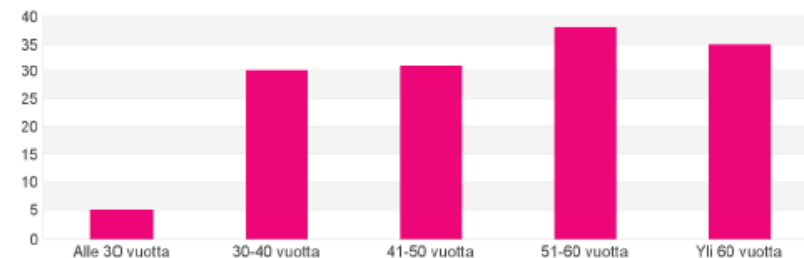
Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Mies	93 (66.9%)
Nainen	45 (32.4%)

Vastaajan ikä

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Alle 30 vuotta	5 (3.6%)
30-40 vuotta	30 (21.6%)
41-50 vuotta	31 (22.3%)
51-60 vuotta	38 (27.3%)
Yli 60 vuotta	35 (25.2%)

Vastaajan ikä

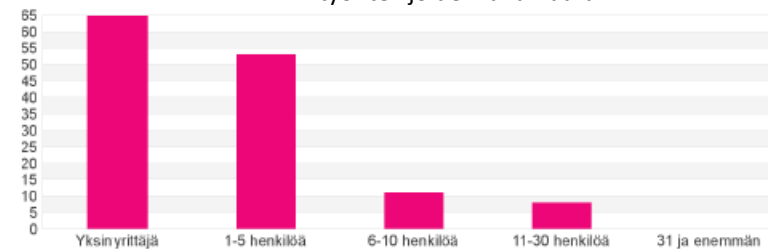
Yritysten työvoima

- Kyselyyn vastanneet ovat pääasiassa yksinyrittäjiä (46,8%) ja pieniä, alle viisi vakituista henkilöä työllistäviä (38,1%), mikroyrityksiä.
- Kuuden tai useamman vakituisten työntekijän yritysten toimialat painottuvat pankkeihin ja päivittäistavarakauppoihin, hoivapalveluihin, työvoimapalveluihin ja metsätalouteen.
- Osa-aikaisia työntekijöitä on kaikkein eniten matkailu- ja majoituspalveluita tuottavissa yrityksissä.
- Osa-aikaisia työntekijöitä on palkattuna reiluun kolmannekseen yrityksistä, jotka vastasivat kyselyyn.

Yrityksen vakituisten työntekijöiden lukumäärä

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Yksinyrittäjä	65 (46.8%)
1-5 henkilöä	53 (38.1%)
6-10 henkilöä	11 (7.9%)
11-30 henkilöä	8 (5.8%)
31 ja enemmän	0 (0.0%)

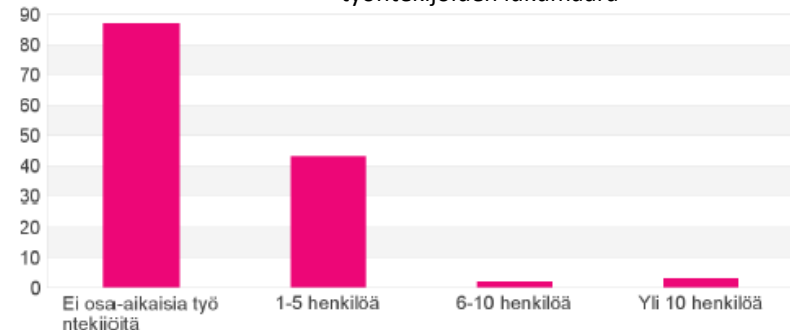
Yrityksen vakituisten työntekijöiden lukumäärä

Osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Ei osa-aikaisia työntekijöitä	87 (62.6%)
1-5 henkilöä	43 (30.9%)
6-10 henkilöä	2 (1.4%)
Yli 10 henkilöä	3 (2.2%)

Osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä

Työvoiman tarpeet

- Reilu viidesosa vastaajista kertoi, että yrityksellä on tarve lisätä työntekijöitä.
- Työtehtävät yrityksissä, jotka aikovat lisätä työvoimaa:
 - Metsätalous: 3-4kpl moto/metsäkoneenkuljettaja, 1kpl metsäkoneisiin erik. asentaja, 1kpl monitaitoinen maa- ja metsätalouden työntekijä, 1kpl puuauton kuljettaja
 - Auto- ja konehuolto: 1kpl asentaja, 1kpl kausityöntekijä asentaja/rengasasentaja, 1kpl raskaankaluston rengasasentaja
 - Matkailu ja majoitus: 2kpl
 - Nuohous ja siihen liittyvät huollot: 1kpl
 - Metalliala: 2kpl hitsaajia
 - Työvoimapalvelu: 2kpl kotityöpalvelut, 1kpl lähihoitaja, 1kpl siivooja
 - Rakennusala: 1kpl myynti ja markkinointi
 - Kaluste ja kodinkonemyynti: 1kpl kesätyöntekijä
 - Kahvila: 1kpl Veikkauskoneen käyttötaitoinen loma-aikojen tuuraaja
 - Henkilökuljetus: 1kpl linja-auton kuljettaja
 - Maatalous: 1kpl kesätyöntekijä
 - Sähkö: 1kpl sähköasentaja
 - Elintarvike: 1-10 sesonkityöntekijää
 - Pienkone: 1-2kpl pienkone korjaajaa
 - Maahantuonti: 1kpl myyjä
 - Vedenpuhdistus (kemian teollisuus): 4-5kpl prosessin hoitajia, 2-3kpl myynti ja markkinointi, 1-2kpl tutkimus ja kehitys, 1kpl taloushallinto

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Lisätä työntekijöitä	31 (22.3%)
Vähentää työntekijöitä	1 (0.7%)
Työntekijöiden määrä pysyy ennallaan	103 (74.1%)

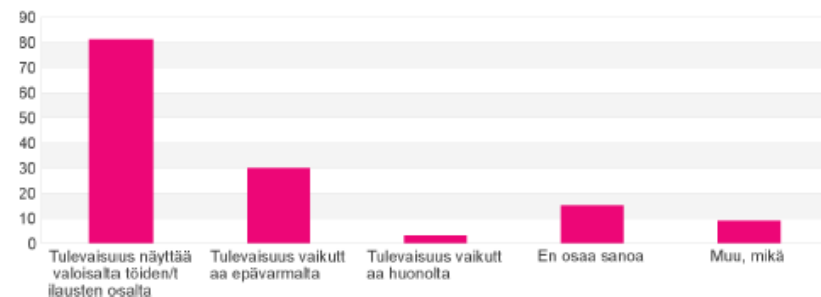
Työvoiman tarpeet

- Myös yrityksissä, jotka kertoivat, ettei henkilöstön määrä ole tarve kasvattaa, löytyy tarvetta uusille työntekijöille. Taustalla on mm. nykyisten työntekijöiden eläköitymisiä.
- Työvoiman tarpeet yrityksissä, jotka aikovat säilyttää henkilöstön lukumäärän entisellään:
 - Rakennusala: 2-4kpl kirvesmiehiä
 - Kaupanala: myyjiä (kirja&paperi), rakennusalan tunteva rautakaupanmyyjä, sesonkiapulaisia (kirja&paperi), myyjiä (mara)
 - Auto- ja konehuolto: 1kpl maatalouskoneasentaja
 - Metsätalous: monipuolisia koneenkuljettajia, metsureita, 1kpl ammattitaitoinen puuautonkuljettaja
 - Maatalous: 1kpl maataloustyöntekijä/koneenkuljettaja, 1kpl kesäapulainen
 - Kiinteistöhuolto: siivoojia
 - Taloushallinto: 1kpl osaava kirjanpitäjä/tilitoimiston työntekijä
 - Metalliala: hitsaajia
 - Henkilökuljetus: 1kpl taksinkuljettaja
 - LVI: Tulevaisuudessa lvi-asentaja
 - Ravintola-ala: tarvittaessa töihin kutsuttavia tarjoilijoita ja järjestyksenvalvoja
 - Mainostoimisto: ammattitaitoinen ja itseoppinut media-alan osaaja

Yritysten kehitysnäkymät

- Yli puolet (58,3%) kyselyyn vastanneista näkee yrityksensä tulevaisuuden valoisana töiden ja tilausten osalta.
- Vain 2,2% koki, että tulevaisuus vaikuttaa huonolta.
- Epävarmuutta tulevaisuudesta koki noin viidennes vastaajista. Yrittäjän ikääntyminen oli yksi tavanomaisista syistä, jotka aiheuttivat epävarmuutta tulevaisuuden suhteen tai ajatuksia liiketoiminnan lopettamisesta.
- Niistä yrityksistä, jotka näkevät tulevaisuuden epävarmana tai huonona, aikoo heistä noin puolet (48,5%) jatkaa viiden vuoden liiketoimintaansa kuten tähänkin asti ja 18,2% aikoi lopettaa liiketoimintansa.
- Negatiiviisiin tulevaisuuden näkymiin ei näytä olevan yrityksen toimialalla merkittävää vaikutusta.
- Muu, mikä vaihtoehdon valinneiden joukossa on kasvuun ja kehitykseen liittyviä perusteluita noin puolella. Toinen puoli mainitsee mm. liiketoiminnan sesonkiluonteisuuden ja eläköitymisen.

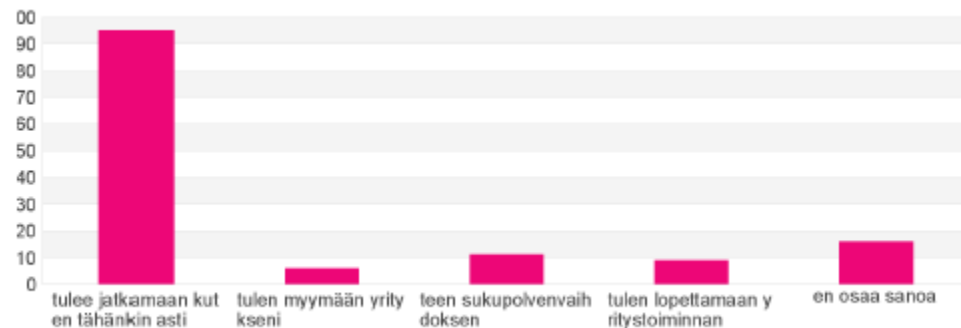
Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Tulevaisuus näyttää valoisalta töiden/tilausten osalta	81 (58.3%)
Tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta	30 (21.6%)
Tulevaisuus vaikuttaa huonolta	3 (2.2%)
En osaa sanoa	15 (10.8%)
Muu, mikä	9 (6.5%)

Viiden vuoden kuluttua

- Vastaajista 68,3% aikoo jatkaa, kuten tähänkin asti.
- Yrityksensä myyntiä suunnittelee 4,3%, joista 2/3 näkee yrityksensä tulevaisuuden valoisana ja 1/3 epävarmana.
- Sukupolvenvaihdosta suunnittelee 11 yritystä (7,9%), joista seitsemän kokee tarvitsevansa apua tässä yhteydessä.
- Yritystoiminnan lopettamista suunnittelee yhdeksän yritystä (6,5% vastaajista). Heistä kuusi ilmoitti iäkseen yli 60-vuotta, joten eläköityminen on yleisin syy yritystoiminnan lopettamisaikelle.

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
tulee jatkamaan kuten tähänkin asti	95 (68.3%)
tulen myymään yritykseni	6 (4.3%)
teen sukupolvenvaihdoksen	11 (7.9%)
tulen lopettamaan yritystoiminnan	9 (6.5%)
en osaa sanoa	16 (11.5%)

Yritysten kehitystarpeet

- 36% vastaajista koki ettei yrityksellä ole kehitystarpeita. Tähän joukkoon kuului mm. yritykset, jotka suunnittelivat yritystoiminnan lopettamista. Lisäksi varsin moni yrittäjä, joka näki tulevaisuuden epävarmana, oli sitä mieltä ettei kehitystoimenpiteille olisi tarvetta.
- Eniten kehittymistä kaivataan yrityksissä myyntiin ja markkinointiin. Tarkentavissa kommentteissa tämä nousi esiin monta kertaa. Erityisesti digitaaliseen ja sosiaaliseen median markkinointiin kaivattiin apua. Kehityskohteina nähtiin useiden yrittäjien toimesta myös konkreettinen myyntityö ja palveluiden tuotteistaminen.
- Myös erilaiset, osaamista kehittävät koettiin tervetulleiksi. 18,7% valitsi tämän osa-alueeksi, joka kaipaishi kehittämistä.
- 18,7% vastaajista koki myös sähköisen liiketoiminnan ja digitalisoinnin kehitysalueeksi. Tähän liittyen esiin nousi mm. verkkokauppojen ja kotisivujen perustaminen.

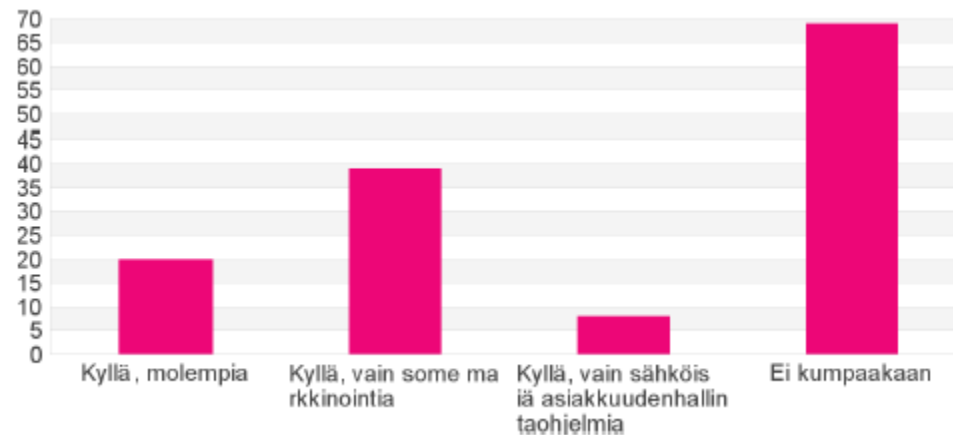
Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Kansainvälistyminen, vienti/tuonti	15 (10.8%)
Myynti ja markkinointi	44 (31.7%)
Tuotanto ja logistiikka	14 (10.1%)
Koulutus, osaamisen kehittäminen	26 (18.7%)
Sähköinen liiketoiminta ja digitalisointi	26 (18.7%)
Ei tarvetta kehitystoimenpiteille	50 (36.0%)

Somemarkkinoinnin ja sähköisten CRM-ohjelmien käyttäminen

- Noin puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä ei käytä liiketoimintansa tukena somemarkkinointia tai sähköistä CRM-järjestelmää.
- Somemarkkinointia käyttää vastaajista yhteensä 42,5% ja CRM-ohjelmia 20,2%.
- Sosiaalisen median ja digitaalisen markkinoinnin kanavista ylivoimaisesti suosituimmat ovat Facebook ja yrityksen omat verkkosivut. Näiden lisäksi on nähtävissä, että Google-mainontaan ja hakukoneoptimointia käytetään markkinoinnin työkaluina jonkin verran. Muutamat yrittäjät kertoivat lisäksi hankkineensa lisänäkyvyyttä Fonectan yrityspalveluiden kautta.
- Jotkin vastaajat, jotka toimivat raaka-ainetuotannossa, kertoivat, ettei heidän tarvitse markkinoida sillä esimerkiksi osuuskunta huolehtii mainonnasta ja markkinoinnista.
- Muutamat yrittäjät kertoivat, ettei heidän tarvitse markkinoida, vaan nykyisellään asiakkaita on riittävästi. Markkinointi, joka lisäisi kysyntää, pakottaisi kasvattamaan yritystoimintaa, johon yrittäjällä ei ole kiinnostusta.
- CRM-ohjelmistoihin liittyen ei juuri kommentointia ollut. Pari vastaaja kertoi käyttävänsä tilitoimiston tarjoamaa taloudenhallintaohjelmaa.

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Kyllä, molempia	20 (14.4%)
Kyllä, vain some markkinointia	39 (28.1%)
Kyllä, vain sähköisiä asiakkuudenhallintaohjelmia	8 (5.8%)
Ei kumpaakaan	69 (49.6%)

Kuntien palvelut ja yhteistyö

- Suhtautumisessa kunnan tuottamiin palveluihin ja yhteistyön toimivuuteen kunnan kanssa, ei ole nähtävissä mainittavia kuntien välisiä eroja.
- Paltamon kohdalla (josta tuli merkittävä osa vastauksista) on kuitenkin nähtävissä, että kunnan sisällä yrittäjien mielipiteet vaihtelevat rajusti. Osa kokee, että yhteistyö on kunnan kanssa erittäin tuottoisaa ja, että kunnalta saa paljon apua omaan yritystoimintaan sekä kehittämiseen . Toisesta ääripäästä löytyy yrittäjiä, jotka kokevat jääneensä ”paitsioon”, kun kunta ei ole lähestynyt heitä koko yrityksen toimihistorian aikana.
- Yleisesti ottaen suhtautuminen on varsin neutraalia, johon todennäköisesti vaikuttaa se, että kyselyyn vastattiin omalla ja yrityksen nimellä. Hyvin suuri osa vastaajista on tyytynyt toteamaan vain ”ok”, ”hyvin” tai ”ei toimi” jne.

Kehitysideat kunnan palveluiden ja yritys yhteistyön kehittämiseksi

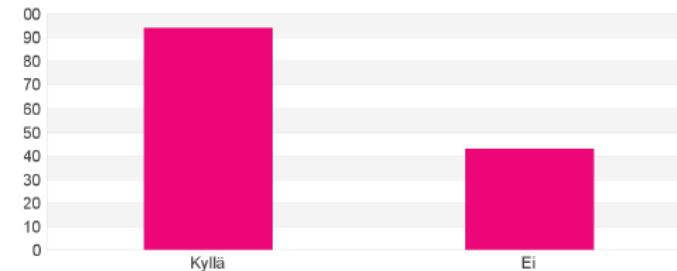
- Avoimissa vastauksissa esiin nousi useimmin viestinnän, yhteydenpidon ja markkinoinnin kehittäminen.
- Monet yrittäjät toivoivat saavansa vielä enemmän tiedotteita kunnassa tapahtuvista asioista. Muutamat myös mainitsivat, että viestintä ja tiedottaminen yrittäjien suuntaan on kuitenkin parantanut viime aikoina.
- Esiin nostettiin, että kunta/kunnat voisi tukea ja edesauttaa seudun yrittäjien välistä yhteistyötä ja verkostoitumista keskenään.
- Useampia kommentteja nousi myös esiin, joissa toivottiin, että esimerkiksi kuntien verkkosivuilla voisi nostaa paikallisia yrityksiä esiin nykyistä paremmin ja tehdä yrityshakemiston, josta kuntalaiset, vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat sekä yrittäjät löytäisivät alueen palvelutarjonnan.

Yhteistyö muiden yrittäjien kanssa

- Yli 2/3:lla vastaajista on yhteistyö oman paikkakunnan alueen yrittäjien kanssa.
- Yrittäjiltä pyydettiin tarkentamaan millaista yhteistyötä heillä on muiden paikallisten yrittäjien kesken. Esiin nousi mm:
 - Kaksisuuntainen asiakassuhde
 - Yhteiset hankinnat
 - Yhteisiä työkoneita
 - Ohjaaminen toiselle paikkakuntalaiselle yrittäjälle, jos oma tarjoama tai aikataulu ei vastaa asiakkaan tarpeita
 - Kiireapuna toimiminen toiselle yrittäjälle
 - Yhteismarkkinointi
 - Yhteinen pohdinta tulevaisuuden näkymistä ja kehityksestä
- Lähes puolet vastanneista ilmoitti kuuluvansa paikalliseen yrittäjäyhdistykseen, jota voidaan pitää varsin korkeana lukuna.
- Jo yhdistykseen kuuluvien lisäksi 5,8% ilmoitti olevansa kiinnostunut liittymään paikalliseen yrittäjäyhdistykseen.
- Yrittäjäyhdistykseen kuuluvilla on yli 20 prosenttiyksikköä todennäköisemmin yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa kuin yhdistykseen kuulumattomilla yrityksillä.

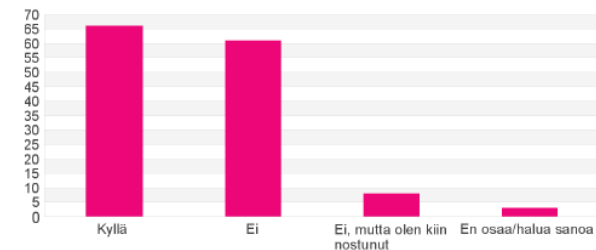
Yhteistyötä muiden kunnan alueella toimivien yritysten kanssa

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Kyllä	94 (67.6%)
Ei	43 (30.9%)

Onko yritys paikallisen yritysyhdistyksen jäsen?

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Kyllä	66 (47.5%)
Ei	61 (43.9%)
Ei, mutta olen kiinnostunut	8 (5.8%)
En osaa/halua sanoa	3 (2.2%)

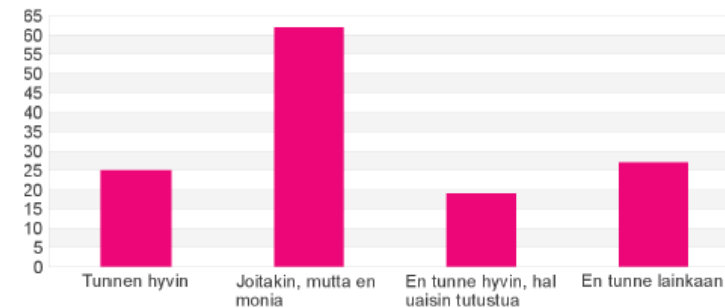

Hankkeessa mukana olevien yritysten tuntemus ja kiinnostus osallistua kehitystoimenpiteisiin

- 62,6% vastanneista tuntee vähintään joitakin hankkeessa mukana olevia yrityksiä. Lisäksi 13,7% ilmoitti, ettei tunne hyvin, mutta haluaisi tutustua. Yrittäjähdistykseen kuulumattomat tunsivat hieman paremmin vähintään joitakin hankkeessa mukana olevia yrityksiä, mutta tutustumisinnostus oli heikompi, kuin yhdistykseen kuuluvilla.
- Kaikista vastanneista noin viidesosa ilmoitti, ettei tunne lainkaan mukana olevia yrityksiä
- Reilu kolmasosa kaikista vastaajista ilmoitti olevansa kiinnostunut yritysten yhteisistä kehityshankkeista ja 41% ei osannut sanoa kantaansa.
- Yrittäjiä pyydettiin kertomaan millaista yhteistyötä he kaipaisivat oman ja hankkeeseen kuuluvien kuntien yritysten välille. Esiin nousi mm. seuraavaa:
 - Yhteismarkkinointi
 - Yritysten esiin tuominen kaikkien kuntien verkkosivuilla
 - Verkostoituminen ja yhteistyö
 - Yhteiset kehityshankkeet
 - Tiedottaminen hankkeista ja tapahtumista yli kuntarajojen

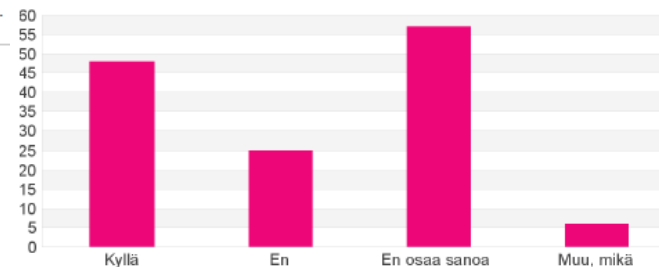
Kuinka hyvin tunnet hankkeessa mukana olevat yritykset?

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Tunnen hyvin	25 (18.0%)
Joitakin, mutta en monia	62 (44.6%)
En tunne hyvin, haluaisin tutustua	19 (13.7%)
En tunne lainkaan	27 (19.4%)

Haluatteko olla mukana yritysten yhteisissä kehityshankkeissa?

Vastausvaihtoehto	Vastauksia kpl.
Kyllä	48 (34.5%)
En	25 (18.0%)
En osaa sanoa	57 (41.0%)
Muu, mikä	6 (4.3%)

Yhteenveto

- Yrittäjiä tavoitettiin kaikkien hankkeessa mukana olevien kuntien alueilta. Paltamolaisia yrityksiä oli kuitenkin hieman yli puolet kaikista vastaajista.
- Kyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että useilla hankealueen yrityksillä on aktiivista yhteistyötä oman kunnan alueella toimivien yritysten kesken. On myös nähtävissä, että yhteistyötä halutaan kasvattaa kunnan sisällä muiden yritysten kanssa ja lisätä myös yhteistyötä kunnan kanssa.
- Useat yrittäjät vaikuttavat olevan halukkaita laajentamaan yritysten välistä yhteistyötä yli kuntarajojen.
- Yhteismarkkinointi ja yhteiset kehityshankkeet koetaan kiinnostaviksi.
- Moni yrittäjä toivoi, että kunnat voisivat esimerkiksi verkkosivuillaan nostaa aiempaa paremmin esiin alueen yrityksiä ja myös yli kuntarajojen. Yhtenä mahdollisuutena nousi esiin ns. paikallinen yrityshakemisto.
- Yrittäjät toivat esiin rohkeasti oman yritystoimintansa kehitysalueita. Erityisesti esiin nousi myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, joista markkinoinnissa digitaalinen ja sosiaalisen media koettiin kiinnostavina.
- Noin puolet vastaajista ei ole ottanut käyttöönsä somemarkkinointia tai CRM-järjestelmiä. Kommenttien perusteella on kuitenkin havaittavissa, että somemarkkinoinnin oli aloittamassa yhä useampi yrittäjä (tällä hetkellä somemarkkinointia käytti 42,5% yrityksistä).

Tutkimuksen toteuttajan tiedot

- RedoCap Oy / Tutkimuspalvelut.fi
- Tutkimuksen päävastuullisen asiantuntijan yhteystiedot:
 - Taneli Ritvonen
 - Gsm: +358 50 312 2260
 - Email: taneli@tutkimuspalvelut.fi
 - Tietotie 2, 90460 Oulunsalo